

վորով չեն երևում գրաւեց ամենքին իր խաղի պար-
զութեամբ, իսկ օր. Կողբեալեան երրորդ վորդ-
վիլի մէջ, այն է «Вспышка у домашнего очага»,
շատ բնական ձևացրեց ընտանաւոր, բայց նա-
խանձող կնոջ դերը: Կս համոզված եմ, որ պա-
տուհի օրինակները իրանց տաղանդի սահման-
ները շատ աւելի ընդարձակած կը լինէին ու
զգայուն տեսարանները մէջ շատ աւելի արձակ
խաղացած կը լինէին, եթէ հանդիսականները
մեծ մասը ազատ լինէին իրանց դէպի կանանց
ունեցած ասիական նախապաշարմունքից:

Երիտասարդները ալ Տրապիզոնեան (մեծ)
իր խաղի բնական պարզութեամբ, պ. Կուրբա-
խեան իր չափազանց կոմիզմով և պ. Նազա-
մեանց, որ հայերէն վորդվիլներում իր անշնչ
դերերը մի շարքատանի ամբողջ տիպ ստեղծեց,
— ընդհանուր ծափահարութիւնների արժանա-
ցան:

Թատրոնական դործը մեզանում շատ զանազալ
է առաջ գնում, կամ աւելի ճշմարիտն ասած,
ամենին առաջ չէ գնում: Մի և նոյն շտեմարանը
կամ անոնը որ 10—12 տարի առաջ ծառայում
էր իբրև թատրոնական շինութիւն, մնացած է
անկողմիս բոլոր իր նախապետական պարզու-
թեամբ: Ներկայացման ժամանակ, մասնաւոր
երբ բազմութիւն կայ, այնպիսի խղիւղ ոգ է
լինում որ մարդու չնչնութիւնը հասնում է
miniimum-ի, սպառնալով հաւատարիկ մինչև ան-
գամ կատարեալ անշնչութեան, ըստ որում մար-
դաբան հազիւ մի խորանարդ սափէն ոգ է
բաժին ընկնում: Մասնաւոր այս անգամայն օգը
կարելի էր դժուարին անուանել: Միակ փրկու-
թիւնը անտարականն են, որոնց հանդիսական-
ները, կորիզորի կամ հիւանդի պակասու-
թեան պատճառով անց են կացնում փողոցնե-
րում: Այս բացօթեայ դրօսանքը բացի զով և
մարդու օգ մատակարարելուց ունի նաև այն
լատութիւնը, որ ազատում է հանդիսականնե-
րին վարագործի վրա նկարված Ապոլլոնից, որի
սաղայէկեան կերպարանքը, չը նայելով ձեռքը
բռնած քնարին, կարծես աւելի դժուարին տեսք
է տալիս մեր թատրոնին:

Գուցէ մասամբ թատրոնի փոքրութիւն է պատ-
ճառ, որ մի քանիսը չեն ուզում թատրոն մտնել:
Յիշաւի, մի աղքատ ուսանողի համար 4—5
բուլը դոնէ բարեգործութիւն է, բայց 4—5 ժամ
շարունակ քրտինք թափել և յետոյ զլիսացաւով
տուն վերադառնալ— դա չարագործութիւն է,
որ կատարում է մարդը ինչն իր անձի գէմ:

Մեր թատրոնատէր խումբը վաղուց զգացել
է վերոյիշեալ անյարմարութիւնները, բայց զը-
ժուարանում է նրանց գէմ միջոցներ գտնելու,
այն պատճառով որ մեզանում թատրոնական

քիոյ անկախութիւնն և ամբողջութիւնն դիւա-
նագիտական կրօնքին անխախտ հաւատոյ մասն
համարուէր: Երբ Եւրօպոյ տէրութեանց ոչ մէ-
կուն համար այսպիսի դաշինք մը երբէք ստո-
րագրուած չէր, ինչու աս ընդհանուր երաշխա-
ւորութիւնը: Ուրպէս զի ոչ ոք համարձակի ան-
կից մաս մը չորթնի: Եւ որ զարմանալին է,
Թիւրքոյ անկախութեան և ամբողջութեան հա-
մար կը ստորագրէր քաղաք երբ իր մտքին ան-
դնդոց զազմախ խորշերուն մէջ իտալիոյ ամբող-
ջութիւնը երկնել հազիւ կը համարձակէր, հոն
Աւստրիա Թիւրքոյ ամբողջութեան կերպա-
ւորէր՝ որ քանի մը տարիէն իր ամբողջութեան
պիտի հաներ Լոմպարտիա և Վենետիկ: Հոն
Գաղղիոյ նոյնպէս Թիւրքոյ ամբողջութեան
կը ստորագրէր և քանի մի տարիէն իւր ամբող-
ջութեան պիտի քակէր Ալսաս և Լոռէն:

Բայց մարդկային միտքը կընդարմանայ և
ապուշ կը մնայ երբ այդ զաշնագրութեան հե-
տեանքը կը տեսնէ: Վասն զի այդ փարիզոյ
զաշնագրութիւնը որ Թիւրքոյ անկախութիւնը
և ամբողջութիւնը կը նուիրագործէր, ոչ թէ
զանի ապահովեց, այլ նորա կործանումը երազեց:

Վասն զի բարեխիտ, բայց թուլամորթ և չը-
ռայլ սուլթանը Ապրիլի Մէհիտ իւր կանանո-
ցին զեղխութեանց մատնեց երկրին գանձը, և
անհուն ոսկւոյ բով մը կարծելով թղթադրամը
երկրին բոլոր թուղթ թերևս քայլ մէի պիտի
աշքնէր: Սուլթաններու, քառանկար, իզգալ-
ներու պերճութեանց և զարդուց և գոհարեղե-
նաց և կառաց և բեհեզներու և քաշմիրներու և
հարսանեաց և թրխատութեան հանդիսից և պա-
լատներու շինութեանց ժամանակ էր այնուհետև
և ան աստիճանի էր ծախքերու չուայութիւնը
որ քայլ մէի անսահման տղաբոլորութիւնն չի հա-
նելով, պալատին անվար պարտքերը կը շատ-
նային, պաշտօնատեանք և վնասուածքներու օր-
ճիկները կը գեղուէին և ի մեծամեծաց անոնք

գործի համարողները շատ սակաւ են: Մեզա-
նում գեռ հագուեալու չեն այնպիսի նախաձը-
հեղեղեան կենդանակերպներ որոնք Թալլայի և
Մեղլոմանի տաճարը համարում են լոկ լըբու-
թեան և անարարականութեան տեղերը: Հատկին
էլ այնպէս սովորել են դատարկագործութեան
և իրենց կեանքի միակերպութեան, որ եթէ
կերպեան նշանակեալ ժամուն իրենց եղատ ըն-
թրիքը չանեն և լուստ անկողինը չը մտնեն,
կարծում են թէ բնութեան անխախտ օրէնքների
գէմ գործած կը լինեն...

Սրանք են ահա մեր թատրոնի անշարժութեան
պատճառները: Իսկ մի մարդաւարի թատրոն
կարող էր շատ օգտակար լինել Ն. Նախիջևանի
նման մի քաղաքի համար, ուր մարդիկ չը գի-
տեն թէ ինչպէս գործածեն իրենց ազատ ժամա-
նակը: — Սաղացողների մէջ պակասութիւն մենք
չենք զգայ, քանի որ ունեք. — պ. պ. Նազա-
մեանցի, Կուրբախեանի, Տրապիզոնեանի և օր.
Հայրապետեանի նման համակրելի և պատուա-
կան անձնաւորութիւններ:

Թող ներուի մեզ, իբրև քաղաքացու, իշնցնել
այս ամենը մեր լուսաւորված քաղաքացիին,
ձայն ունեցող ձայնաւորների և առհասարակ
զլինների մէջ փոքր ի շատէ ուղիղ ունեցող
քաղաքացիներին...

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄՍՍՍՍՍՍՍՍՍՍ մեզ գրում են. «Վստմ ենք թէ
տեղայն քահանայ Յ. Սուրէնեանը մտադիր է
ստորագրութիւն բաց անել յօգուտ Արարատեան
ընկերութեան» և սպասում է միայն հարուստ
Անանեանցի վերադառնալուն: Մենք զարմանում
ենք, ինչ կապ ունի պ. Անանեանցի վերադառ-
նալը Մսովկա և քահանայ Սուրէնեանցի ստո-
րագրութիւն բաց անելը: Միթէ մի և նոյնը չէ
պ. Անանեանցի անունը լինի առաջինը գրած
թէ մէկ ուրիշը:

ԲԵՍՍՍՍՍՍՍՍՍ մեզ գրում են. «Շատ քիչ է պա-
տանում որ երկաթուղու կայարանի մօտ չը
սպանեն, կամ չը թալանեն մի որ և իցէ հա-
րուստ ճանապարհորդը, որ կտոնում է գնալ
Մսովկա, կամ այնտեղից վերադառնալ հարա-
ւային քաղաքները: Ինչպէս երեսմ է այդ ա-
զգայիները հետևում են իրանց գոնիքին երկա-
թուղով և գիշերային միջանը կատարում են իրանց
չար նպատակը»:

ՍԱՐԱՍՍՍՍՍՍՍ մեզ գրում են, որ այդ նահան-

առաջին բարձին կը հասնէին որ անորոշելի
միայն ինքնակալ տիրոջ կը խօսէին և իրեն կը
հասկնէին թէ փարիզոյ զաշնագրութեամբ մէկէ
մը վախու տեղ չէր մնացեր, ոչ ոք իր ներքին գոր-
ծոց խառնուելու իրաւունք ունէր և ոչ ոք հա-
մարձակիլ իրենք իրեն գէմ գէնք չարքան: Աս
ապահովութիւնը ամեն գեղձման և ամեն ան-
կարգութեան ասպարէզ մը բացաւ, պաշտօն և
պաշտպանութիւնը կը ծախնուէին, կամ՝ տգէտ,
գոշաբաղ, չղջաբորթ և անպիտան մարդկանց կը
չնորձէին, յառաջադիմութիւն և բարեկարգութիւն
կը քարոզուէր և կը հրատարակուէր երբ կաշառք
և յափառութիւն սովորութիւնը և օրէնք դար-
ձնէր: Քրիստոնէից հաւատարմութիւն և եղած
չնորձները քանի մը տէրութեան պաշտօնա-
տեսաց տրուած տխրոյններու քանի մը եկեղե-
ցեաց շինութեանց և զանազան շինոյններուն
վրա էր կայացած: Քրիստոնէայք որ փարիզոյ
զաշնագիրը տեսնէին վերջը Եւրօպոյ վրա
զարմանով կը նայէին, վասն զի երբէք չէին
կրցել հաւատալ նորա զիւսանալիտաց այն աս-
տիճանի միաբնութեան և իրենց Ալի-փաշային
այնպիսի արամտութեան, ալ յոյս չունենալով ոչ
ոք, կը տանէին վիճակին, անտարբեր ոպասե-
լով կործանման, չի կրնալով նաև որոշել թէ
իրենց համար նա օգուտ մը պիտի ունենար թէ
ոչ: Իսկ մահմետականաց մեծ մասը երբ բաղդին
կամ նախախնամութեան իւր վիճակը թողնէր,
աշքնէր գոց կերպով իր թագաւորին գեղձմանց
և իւր իշխանաց, նախարարաց և կուսակալաց
յափշտակութեանց և անիրաւութեանց (երբ
մասնակից չէր) համբերելու չափ խելօք և առա-
քինը կէնդիւններու կոտորածին ի վեր փոքրիկ
մաս մը գտնուեցաւ որ կրօնական եռանդէ զօ-
րացած կամ չարութուն արեան մը աշխուժ կամ
փառասիրութեան զրգոյնէ, զաւարտութիւն մը
կազմեց բարեկարգութեան և վերանորոգելու համար
երկրին վիճակը, Կիտելու արժանի է որ այս

դում սաստիկ տարածված է ջերմ և ծաղիկ
հիւանդութիւնները, որից օր չէ անցնում, որ մի
որ և իցէ պիւղում չը մտնեն մի կամ երկու
երեխաներ: Այժմ օրիորդ Ալ. Կոմենիկովի
և օր Մ. Կիմիզովի չնորոյ վաղորդին, Ալիդ-
բա և մի քանի չըջակայ գիւղեր օգտուում են
ձրիպաշտ բժշկական դեղերով:

ՍԵԼԻԳՍՍՍՍՍ մեզ գրում են, որ այդ տարվայ
երբքը Սարատովի գաւառում չափազանց լաւ է:

Ներսիսեան հայոց ազգային—հոգեւոր դպրոցի
հոգաբարձութիւնը հրաբուրում է ցանկացողնե-
րին յանձն առնուլ որդեգրաց սնունդը և դպրո-
ցի լուսաւորութիւնը: Այս ամսին նշանակած է
աճուրդ (առանց կրկնաճուրդի) հոգաբարձական
խորհրդարանում օգոստոս ամսի 16-ին, երեկո-
յեան 8 ժամին: Մարմանաւ պայմանների մա-
սին կարելի է սեղեկաւալ դպրոցի դիւանատան
մէջ ամեն օր, բացի կիրակիներից և տոներից,
ցերեկուայ 10 ժամից մինչև 12 ժամ:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՍՏՐԻԱԿԱՆ ԶՈՐԲԵՐԸ ԲՕՍՆԻԱՅԻՄ

Աւստրիական զօրքերի առաջնաւոր մասին
Բօսնիայում, «Daily News» լրագրի տեղա-
կան թղթակիցը գրում է հետեւեալը:

Ներքի, երբ աւստրիական առաջնաւոր զօր-
քերը մտան Մազլա, փոքր կուռ պատահեց:
Թիւրքերի բանակը, որ բաղկացած էր հինգ
հարիւր մարդուց, ինքնակալ յանկար-
ծակի յարձակման: Թիւրքերը ստիպված էին
փախչել սարերը: Այնտեղ նրանց պատահեց
աւստրիական զօրքերի մի այլ բաժին և յար-
ձակվելով նրանց վրա, յետ միեց գէպի գետը,
որի մէջ թիւրքերի մեծ մասը խեղդեցաւ:
Թիւրքերի մի ուրիշ փոքր խումբ գտնվում էր
Մազլա շըջապատող բլուրների վրա: Դրանք
էլ ցերեցան եղան Կօստանկայից եկող աւստ-
րիական զօրքերից: Թիւրքերի կորուստը հաս-
նում է մինչև 40 սպանվածի, իսկ աւստրիա-
ցիներինը երեքի:

Պենսիլա Ֆրիւպօլից յայտնեց բնակիչներին
որ զէնքը ձեռքին բռնված իւրաքանչիւր բոս-

նագրութեան գլուխը փրկում էր: Շէյխ Ահ-
մէտ էֆէնտի և իւր երկրորդը չեքեզ մը Հիւ-
սէին փաշայ Երկուքն ալ օսար թիւրք սերնդի:
Այնորք զիտէ որ այս զաւարտութիւնը չի յա-
շտեց և գործադրութեան ժամանակէն առաջ
յայտնուեցաւ բարեբաղդաբար. մենք կարգա-
ցինք ան ատեն իրենց սահմանագրութեան ծը-
րադիրը որ լի էր հակասութեամբ, բայց վտանգը
հոն չէր, բուն վտանգը ան ժողովրդեան էր որ
կրնայ ապստամբութիւն մը հանել, բայց երբէք
բարեկարգութիւն մը չի յաշտեց հաստատել:
Այս դիպուածը, որ զաւարտութիւն մ'էր, տե-
սաւ և ինչ երաւ Եւրօպա. — ձեռքերը ինքնիրեն
կապած փարիզի զաշնագրութեամբ՝ կը նայէր
մէկ մը Թիւրքոյ որ օր աւուր կիշնէր, մէկ մը
կը նայէր Ռուսիոյ որ կը ժողովուրդէր, մէկ
մը իւր պաշտպանելոյ խրատ կուտար, որպէս զի
Եւրօպոյ նմարը չաւուրի: Բայց պէտք չէ նաև
մոռնալ և հարցնել թէ Թիւրքոյ խրատութեան ինչ
մարդիկ էին:

Երբ ան ատեն Եւրօպա կըսուէր Թիւրքի
մայրաքաղաքին մէջ, Անգլիա և Գաղղիա կիմա-
ցուէր, և իւր դեսպանները զարմանալի համար-
մունք մը չէին թողուր երկրին բնակչաց մտքին
մէջ: Ի բաց առեալ Քանինկ և Թուլէնը, միւս-
ները կամ չարասիրտ, կամ տկարամիտ, կամ
թեթեւութիւ, մարդկանց համարմունք ունէին
այնպէս կամ յանդուգին, իրենց թաղամասներն,
որ շատ անգամ իրենցմէ աւելի ազդեցութիւն
ունէին երկրին լեզուին, բարուց և անձանց
տեղեկութեամբ, աւելի լաւ համարմունք մը
չէին տուած և իբրև լիւրի արեքեղաւք եր-
կրին ապականութեան գաւաթէն կը սեպուէին:
Ռուսի իրենց խորհուրդներն ալ ոչ եթէ իրօք
վերանորոգման ծառայութիւն, այլ վերանորոգ-
մանց կառավարչութեան խաղերու հանդիսադիրք
եղան: Կարելի է որ ժողովուրդը իրենց ազդե-

նիտցի կը հրաշանաձգվի: Մազլա բոլորովն
ամայնացաւ և նրա բնակիչները տարան իրանց
հետ ամենը, ինչ որ կարող էին Ապանված
հուսարների շատ մարմինները այլանդակված
գտնվեցան:

Նոյն լրագրի թղթակիցը օգոստոսի 8-ից
հեռագրում է Փէպցէից հետեւեալը: «Այսօր
տեղի ունեցաւ նշանաւոր կռիւ: Մազլայի
ամբողջ զէնք վրա: Այս կէտի վրա ճանապարհը
կտրվում է մի գետով, որ ընթանում է չափա-
զանց վայրենի և սարսաղ երկրի վրա, որին
թիւրքերը քաջութեամբ և յուսահատու-
թեամբ քայլ առ քայլ պաշտպանում էին:
Աւստրիական շտաբի հաշուով ապստամբների
թիւը հասնում է 5000-ից մինչև 6000, որոնց
թուամն է թիւրքաց կանոնաւոր զօրքերի մի
բաժինը իրանց օֆիցէրներով: Ապստամբները
ունեն մի քանի թնդանութներ և փոքր հեծե-
լազօրք:

«Առաջին յարձակումն սկսվեցաւ առաւօտը,
Մազլայի մօտ ճիշդ ուղղված կրակով, որ
վտանգի ենթարկեց մինչև անգամ գետնալ
Ֆրիւպօլիցին: Բայց աւստրիական հետակ
զօրքերի յարձակման պատճառով, թիւրքերը
ստիպված էին յետ քաշվել գէպի իրանց ա-
ռաջին ամրացած դիրքը:

Ներկորդ կուռ ճաշից յետոյ սկսվեցաւ և
հրաշանաձգութիւնը տևում էր ամբողջ կը-
կու ժամ: Այդ ժամանակ թիւրքաց կանոնա-
ւոր զօրքերի մի բաժինը, 400 մարդուց բաղ-
կացած, անգուղութեամբ հեռացաւ դիւա-
ւոր ոյժերից և գերի ընկաւ: Փերիներին աւս-
տրիական զօրքերի հսկողութեան տակ ու-
ղարկեցին Մազլա: Թիւրք գերիները առողջ,
բարձրահասակ, գեղեցիկ տղամարդիկ էին:
Նոքա տաւում էին, որ ստիպված էին պատե-
րազմել, որովհետև ապստամբների կառավա-
րութիւնը նրանց հրամայել էր: Երրորդ կուռի
ժամանակ Փէպցէի բարձրութիւնների վրա,
թշնամին յետ մկվեցաւ գէպի գետը, որից
անցաւ լողալով և ուղեւորից գէպի վրան
գուռ: Աւստրիացիները կորցրին 50 վի-
րաւորածներ և սպանվածներ: Թիւրքերի
կորուստը մինչև այժմ կարելի չեղաւ որոշել:

Գուցէ մասամբ թատրոնի փոքրութիւն է պատ-
ճառ, որ մի քանիսը չեն ուզում թատրոն մտնել:
Յիշաւի, մի աղքատ ուսանողի համար 4—5
բուլը դոնէ բարեգործութիւն է, բայց 4—5 ժամ
շարունակ քրտինք թափել և յետոյ զլիսացաւով
տուն վերադառնալ— դա չարագործութիւն է,
որ կատարում է մարդը ինչն իր անձի գէմ:

Մեր թատրոնատէր խումբը վաղուց զգացել
է վերոյիշեալ անյարմարութիւնները, բայց զը-
ժուարանում է նրանց գէմ միջոցներ գտնելու,
այն պատճառով որ մեզանում թատրոնական

քիոյ անկախութիւնն և ամբողջութիւնն դիւա-
նագիտական կրօնքին անխախտ հաւատոյ մասն
համարուէր: Երբ Եւրօպոյ տէրութեանց ոչ մէ-
կուն համար այսպիսի դաշինք մը երբէք ստո-
րագրուած չէր, ինչու աս ընդհանուր երաշխա-
ւորութիւնը: Ուրպէս զի ոչ ոք համարձակի ան-
կից մաս մը չորթնի: Եւ որ զարմանալին է,
Թիւրքոյ անկախութեան և ամբողջութեան հա-
մար կը ստորագրէր քաղաք երբ իր մտքին ան-
դնդոց զազմախ խորշերուն մէջ իտալիոյ ամբող-
ջութիւնը երկնել հազիւ կը համարձակէր, հոն
Աւստրիա Թիւրքոյ ամբողջութեան կերպա-
ւորէր՝ որ քանի մը տարիէն իր ամբողջութեան
պիտի հաներ Լոմպարտիա և Վենետիկ: Հոն
Գաղղիոյ նոյնպէս Թիւրքոյ ամբողջութեան
կը ստորագրէր և քանի մի տարիէն իւր ամբող-
ջութեան պիտի քակէր Ալսաս և Լոռէն:

Բայց մարդկային միտքը կընդարմանայ և
ապուշ կը մնայ երբ այդ զաշնագրութեան հե-
տեանքը կը տեսնէ: Վասն զի այդ փարիզոյ
զաշնագրութիւնը որ Թիւրքոյ անկախութիւնը
և ամբողջութիւնը կը նուիրագործէր, ոչ թէ
զանի ապահովեց, այլ նորա կործանումը երազեց:
Վասն զի բարեխիտ, բայց թուլամորթ և չը-
ռայլ սուլթանը Ապրիլի Մէհիտ իւր կանանո-
ցին զեղխութեանց մատնեց երկրին գանձը, և
անհուն ոսկւոյ բով մը կարծելով թղթադրամը
երկրին բոլոր թուղթ թերևս քայլ մէի պիտի
աշքնէր: Սուլթաններու, քառանկար, իզգալ-
ներու պերճութեանց և զարդուց և գոհարեղե-
նաց և կառաց և բեհեզներու և քաշմիրներու և
հարսանեաց և թրխատութեան հանդիսից և պա-
լատներու շինութեանց ժամանակ էր այնուհետև
և ան աստիճանի էր ծախքերու չուայութիւնը
որ քայլ մէի անսահման տղաբոլորութիւնն չի հա-
նելով, պալատին անվար պարտքերը կը շատ-
նային, պաշտօնատեանք և վնասուածքների օր-
ճիկները կը գեղուէին և ի մեծամեծաց անոնք

ՍԱՎՖԷՏ ՓԱՇՏԵՆԻ ԶԵՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԴԻՆԱԼ

Լրագրիւնքի մէջ տպագրւած է մեծ վեպեր Սավֆէտ-փաշայից պատմութիւններն ու զարկված հետեւեալ շքաբերական յոնաց հարցի վերաբերութեամբ, որով քննուած է յոնաց միւստր Ինկանիսի կոնգրեսին ներկայացրած յիշատակագիրը:

«Պ. Ինկանիս, թոյլութիւն ստանալով Բերլինի կոնգրեսից բացառել իր կառավարութեան հայեացքները, մեկնեց բարձր ժողով տալ այն պատճառները, որոնց հիման վրա, Աթէնքի կարօնէի կարծիքով հորկաւոր է միացնել Յունաստանի հետ Եպիրոս, Պէտալիա և Կրիտ կղզին, և այդ բացառութիւններէն յետոյ Բերլինի կոնգրեսը ցանկութիւն յայտնեց, որ երկու պետութիւններն սահմանները ուղղվին և որոշեց Բերլինի դաշնագրի 24-րդ յօդուածը:

«Ինկանիսի ներկայացրած պահանջները ի նկատի առնելով, թիւրքաց լեզուները պաշտօնապէս յայտնեցին կոնգրեսին, որ Բ. Դուռը դրա դէմ ամեն միջոցներով բողոքում է և իրաւունք է պահում ապագայում ծանօթացնել պետութիւններին գործերի խնդիրները գրութեան հետ Յունաստանի վերաբերութեամբ: Այս յայտնութեան հիման վրա, որ մոտրած է պրոտոկոլի մէջ, օտոմանական կառավարութիւնը, քննելով Ինկանիսի բերած պատճառները, պարտք է համարում մեկնել մեծ պետութիւններին քաղաքական և բարոյական շարժառիթները, որոնք հակառակ են յիշեալ երկիրների Յունաստանի հետ միացնելուն: Դրանով Բ. Դուռը կամենում է միջոց տալ պետութիւններին ճիշդ գնահատել այդ երկիրների միացնելու քննադրութիւնը, նշանակութիւնը և հետեւանքները:

«Նոստ նշանաւոր է մասնացոյց լինել մի հանգամանքի վրա, որ ըստ երեւոյթի, դժուրեց կոնգրեսի անդամներին բարեհաճութեամբ ընդունել Յունաստանի առաջարկութիւնը: Հաստատում էին, որ նորին մեծութիւն սուլթանը դեռ առաջ ընդունել էր Յունաստանի սահմանների ուղղելու միջոցը: Բ. Դուռը միջոց ունի պաշտօնապէս յայտնել, որ ոչ նորին մեծութիւն սուլթանը, ոչ նրա կառավարութիւնը երբեք չեն քննել այդպիսի առաջարկութիւն և դրա մասին առաջին անգամ լսեցին կոնգրեսում:

«Աթէնքի կարօնէտը աշխատում էր հաս-

տատել, որ չը մասնակցելով վերջին պատերազմին, յունաց կառավարութիւնը հետեւում էր մեծ պետութիւններից մի քանիսի տուած խորհուրդներին և դրանց հետեւացնում է, որ նոյն պետութիւնները պարտական են պաշտպանել նրա պահանջները:

«Բ. Դրան գործը չէ քննել Յունաստանին պետութիւններից տուած խորհուրդներին նշանակութիւնը, միայն նա հարկաւոր է հաւատարմութիւնը զգուշանում էր յարձակողական դիրք ընդունելուց ոչ թէ մեծ պետութիւնների խորհուրդները պատելով, այլ այն պատճառով, որ միշտ անաջդրութիւն էր ունենում, երբ բանակցում էր իրան պատահական դէպքերի դէմ ապահովելու համար: Այս փաստի ճշմարտութիւնը անուշաբան համար բաւական է կարգաւ այն հրովարտակր, որ հրատարակեց նախկին առաջին միստր Ինկանիս, երբ նրա պաշտօնը Կոմանդուրոսին յանձնեց, որի նպատակն էր արգարացնել նրա միստրութիւնը, որին նախատու էին անգործունէութեան համար:

(Նախնականութեան մէջ Սավֆէտ-փաշա քննում է Ինկանիսի յիշատակագիրը, որ պահանջում է Եպիրոսի, Պէտալիայի և Կրիտ կղզու Յունաստանի հետ անապայան միացնելը: Այդ դրութեան ազդեցությունը հաշուելուց յետոյ Սավֆէտ-փաշան հերքում է դրանց հետեւեալ խօսքերով):

«Բ. Դրան համար դժուար չէ հերքել պ. Ինկանիսի քարոզած սկզբունքները, որոնք ինքն ըստ ինքեան պետական իրաւունքի համար վտանգաւոր են և պատմական սխալ փաստերի վրա են հիմնված: Ամենից առաջ Բ. Դուռը վկայում է, որ կոնգրեսը մերժեց Կրիտ կղզու միացնելու միջոցը և խոստովանվեց, որ սահմանի ուղղելու իրաւործելն է միայն ցամաքի վրա: Կրիտցիները միշտ զենք են առել, երբ նրանց դրդել են դրսից և երբ յունաց շքմունիների ազդեցութեան տակ են գտնվել: Նրբորդ ապստամբութիւնը (1867 թ.) որ ամենաարիւնահեղ էր, հիւսիսական ազդեցութեանց ծագեց և երբ Յունաստանից անկարելի եղաւ նոր ոյժեր ստանալ, ապստամբութիւնը խոյն վերջացաւ:

«Արեւմտե միտում է միայն քննել Յունաստանին սահմանակից օսմանեան նահանգների դրութիւնը և այն պատճառները, որոնց վրա հիմնվելով, Աթէնքի կարօնէտը կամենում է

այդ նահանգները խլել Օսմանեան կայսրութիւնից: Այս գործի վերաբերութեամբ պատմութեան ներկայացրած ազդեցությունը ոչնչացնում են Ինկանիսի պատճառաբանութիւնները: 1829 թ-ից, երբ Բուռնիայում վերացվեց Ֆիդալական կարգը, մինչև 1853 թ. այդ նահանգը Բ. Դրան կառավարութեան տակ հանգիստ և խաղաղ ապրում էր և միայն մի անգամ (1841 թ.) բնակիչները անբաւական մնացին, չը կամենալով ենթարկվել զինուորագրութեան օրէնքին: Բայց այդ ժամանակաւոր անբաւականութիւնը շատ հեռու էր երեւակայելի անկախութեան ձգտումից, որ Ինկանիսի վերաբերում է Եպիրոսի և Պէտալիայի քրիստոնէայ ազգաբնակչութեանը:

(Կը շարունակվի)

ԱՐՏԱԳԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Polit. Corresp.» լրագրին հաղորդում են Կ. Պոլսից, որ առաջ գործերի Օգէստ տեղագիտելը կը սկսվի օգոստոսի 19-ին: Բ. Դուռը շարունակում է զօրքեր ուղարկել դէպի յունաց սահմանը: Անգլիան աշխատում է Կարդանեւեան նեղուցի մօտ եղած ամրոցների գրաւելու իրաւունք ստանալ: Մեծ վիզիր, Սավֆէտ փաշա, ինչպէս երեւում է, չէ հրաժարվում կատարել Անգլիայի այս ցանկութիւնը, բայց սուլթանը դրա մասին լսել անգամ չէ կամենում:

«Բէլգրադից հեռագրում են լրագրիւնքին, որ Նովի-Յազարում ժողով է հաւաքվում ընդհանրագործիւն կազմելու նպատակով: Սերաւե-վից բազմաթիւ փախստականներ հասան Սէնիցա: Նրանց հետ են վալի և մուքեմարիֆ: Սերաւեօում մեծ անկարգութիւն է տիրում թիւրքաց վարչութիւնը չէ համարձակվում վերադառնալ այնտեղ: Դաքայից հաղորդում են, որ Պառապիլի բնակիչները փախչում են Զվոր-նիկ:

ՄԵԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՆԻՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10/22 օգոստոսի: Սուլթանի և անգլիական դեսպան Լայարդի մէջ յարաբերութիւնները միտում են լարված Փոքր-Ասիայի վերանորոգութիւնների հարցի վերաբերութեամբ, որ միստրութիւն խորհրդի մէջ ընդգիմագրութեան է հանդիպում: Ներկաւարթի օրը զօրքեր են ուղարկված Սա-

հետ խոսելուն, հակառակաւ կը սխալի: Զաւեշոր շատ աղով գրում էր քրքիջներու պատճառ եղաւ: Բայց եթէ այդ Սիրիայ արիւնալից զիպումը զաւեշոր տեղի կուտար, ուր ծիծաղը անտեղի էր արցունքներու յորդոթեան առջև, ինչպիսի ևս առաւել զաւեշորի և կատակերգութեանց առիթ կար:

Այդ կիւնանէի օրէնագրութեան համար, Այդ հատուի հիւսմայուն և բուռն համար որ քրիստոնէից խօսքով հաստատութիւն կը քարոզէին: Ներառվող երաշխագրութեամբ, Այդ պետական խորհրդոյ հաստատութեան մէջ, Այդ արդարութեան բարձր ատենին համար, Այդ պիւստ է նաև և բուռն հրատարակութեան վրա որ հիմն չունէին:

Վերջապէս այդ սահմանագրութեան համար որ անցեալ տարի հրատարակուեցաւ ոչ Ներառվող թիւագրութեամբ այլ ընդհանրապէս Ներառվող պահանջմանց և նորա օրոյն բռնաբարութիւնն իր հեղինակէն սկսելով:

Ներկայ տարիներ Օսմանից պետութեան զեկաւարաց առաջիններուն մէջը Մեհմետ-Ալի-Յալի-փաշա ամեն նորապետ բարեկարգութեանց հա-

մա կղզին և Զմիւռնիա, որտեղ անկարգութիւններ են ծագել: Օրդանա-փաշան հրաւեր ստացաւ ուղեորվել Ներառվող:

ԲԵԼԳԻՐԱ, 10/22 օգոստոսի: Կոնգրեսի վճիռը Սերբիայի վերաբերութեամբ պաշտօնապէս հրատարակված է: Իշխան Միլանի ազդարարութիւնը պաշտօնապէս յայտնում է երկրի մէջ խաղաղութեան հաստատվելը: Այսօր տնտիւմ է Սերբիայի անկախութեան հրատարակելու օրը:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 12 օգոստոսի: Պետական բանկի 50% տոմսը առաջին շրջանի արժէ 97 ր. 25 Կ., երկրորդ 96 ր. 25 Կ., երրորդ 96 ր. 12 1/2 Կ., չորրորդ 96 ր. 37 Կ., ներքին 50% առաջին փոխառութեան տոմսը արժէ 236 ր. 25 Կ., երկրորդ 237 ր., արեւելեան 95 ր. 25 Կ., ոսկի 7 ր. 94 Կ.: Ռուսաց 1 ռուբլ լոնդոնի վրա արժէ 25 1/8 պէնս, առաջ 100 ռուբլ Ներմանիայի վրա արժէ 214 մարկ, Փարիզի վրա 26 23/4 ֆրանկ: Բօրայի տրամադրութիւնը զանազ է:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 13 օգոստոսի: Օգոստոսի 17-ին, 18-ին և 19-ին բացվում է ստորադրութիւն նոր ներքին 50% փոխառութեան երեք հարկեր միջոց լուրջ ընդհանուր գումարի: Պրօցենտական տոմսները կարժեանս հարկեր լուրջ և հաղորդ լուրջ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 13 օգոստոսի: Պետական բանկի 50% տոմսը առաջին շրջանի արժէ 97 1/8 ր., երկրորդ 96 1/4 ր., երրորդ 96 1/2 ր., չորրորդ 96 ր., ներքին 50% առաջին փոխառութեան տոմսը արժէ 236 1/4 ր., երկրորդ 236 1/2 ր., արեւելեան 95 1/4 ր., ոսկի 7 ր. 94 Կ.: Բօրայի տրամադրութիւնը շատ հանգիստ է:

ՎԻԵՆՆԱ, 13/25 օգոստոսի: Իօվանով, տեղեկացնում է, որ 9/21 օգոստոսի կուսի ժամանակ վճռողական հարում է հասցրած Հերցեգովինայի ապստամբների զինուոր ոյժերին: Ինկանի Սապարի հեռագրում է, որ 20-րդ զօրաբաժինը 11/23 օգոստոսի Բօսնա գետի աջ ափի վրա դարձեալ երթարկեցաւ յարձակման: Կուր շարունակվում էր մինչև երկուց:

ՓԱՐԻՋ, 13/25 օգոստոսի: Պոլցիան երկէ արգելեց ժողովներ, որոնց նպատակն էր բանաւորների սօցիալական կոնգրէս պատրաստել: ԳԻԲԵՐՆԱՍՏ, 13/25 օգոստոսի: Մարօկոում խօյրա կայ: Կարանտին է հաստատված:

Ինկանիսի փոխելով փուշ և տատակ կը դառնար: Բայց ինչու այդ պետական մարդուն հետ խառնվեք, բուն և իրական պատճառը ոչ հողին, ոչ կրիմային և ոչ նաև Աբաբից խորշակի վրա էր, այլ պարտիզաններն անհոգութեան ագիտութեան, ծուրկեան և ապականութեան վրա էր: Ինչու երբ Սուլթանիցի պարտիզ երօպաշտոնի ձեռքն էր, լաւ կը յառաջապիւնէր, ինչու տաճկին, Ալի-Սուլթանի ձեռքն երբ անցաւ, փոթաբաղաւ: Ինչու Անմէդ Պէյ մը, հեռագրատան վերադառնալ, հողի գանգալները ի պղինձ կուզէր փոխարկել:

Երեք սա միջոցին որ այս տողերը կը գրենք, չենք գիտեր թէ ուր պիտի երթայ թիւրքաւ: Հիմա երօպական դեանագիտութիւնը նաև կաւելի է ինքն ալ չը գիտէր, բայց անցեալին մէջ հոն գտնէ ուր անցաւ շահեր ունէր և երօպական ձեռք մը որ հիմայ վեր ի վար եղաւ, պէտք էր այնպիսի դեսպաններ՝ քոնսուլներ՝ թարգմաններ ունենար Արեւել, որ քիչ մը համեմատ քիչ մը բանիկուն, քիչ մը սրամիտ մարդիկ լինէին: Երբեք զի հողի թէ ոտը կոխած երկրին մէջ իբրեք պատաստական սպանող չի ձգէ այդ ապականութիւնը որ թիւրքից թոյնն է և որ զինքը պիտի սպաննէ թէ որ արդէն չէ սպաննած:

(Կը շարունակվի)

րեց. թուլամորթ մուրթեանց կառավարութիւն մը յաջորդեց. բարեկարգութիւնը զինուորաց համազգեստից, նոցա ոսկի պարգեւելու. գրաւաւոր նաւեր և նորանոր գէնքեր առնելու, պալատներու շինութեանց վրա ձմերուկներու շինութեանց աւելցան. և երբ Կրեմէ կը խլրտէր, Կամապուս և Սիրիա քրիստոնէից արեւան հեղձեղներ կը յորդէին և Յուստ քոյր իւր սրամուրթիւնը ի գործ կը դնէր: Ներառվող հանգարտեցնելու համար, Անգլիա և Կաղլիա ազդեցութեան վէճ կը յարուցանէին այն ժողովքին մէջ: Երբ Պէյրութ արգարութեան կատակերգութիւնը խաղալու ժողովներ էր: Աստուք էին որ Արեւելից քրիստոնէայ ժողովրդաց մտածող մասին աչքը բացին և իրենց վերկութեան յորդ գէպ ի հիւսիս դարձուցին, վասն զի դժբաղդ դրութիւն մէ որ մեծ պետութիւն մը իրեն բարեյաջողութիւնը խել մը ժողովրդաց դժբաղդութեան վրա հաստատուեց և իրեն ներկայացուցիչներ չէին: Պուլվերի պէս մարդիկ ընտրէ: Իրաւ, ապականութեան բաժակը կը զեղանէր Պոլսի և ամեն ժողովուրդը կը տեսնէին համարձակ, բայց այդ տեսակի դեսպաններու գալն առաջ գտնէ երօպական բարոյական փաշաներուն բարոյականութիւնը վեր կը համարէին, մինչև որ մը ամեն մարդ յայտնապէս կը պատմէր թէ Անգլիոյ դեսպանը ուղարկել կղզի մը, ուր քանի մը ոսկի թափեր էր, լաւ գնով փայտի մը ծախեր էր: Եւ թէ Մարքի գը Մութիէ որ Կրեմէի ինքնուրուութիւնը կը պահանջէր ո գիտէ ինչ տեսակ շահերու համար յանկարծ կարծիք ու բերանը փոխեր է: Եւ թէ Մարքի գը Բէթօր ինչ որ Յունաստան գաղապարտեր էր իւր

գրուածոց մէջ, Օսմանեան Պանրայի վերադառնալութեան ատեն ի գործ կը դնէր համարձակ: Եւ թէ նորա յաջորդները որ 95 հազար լիրա գողցանել կուտային, կամ կուր էին կամ գողակից: Եւ թէ երօպական երեւել օրագիրը որ թիւրքից վիճակին վրա գողութիւններ կը տեղային, որպէս զի երօպական գրամագրութիւնը թիւրքից փոխառութեանց մատենն, ամենն ալ իրենց սուտեւուն համար լաւ կը վարձատրէին: Եւ թէ Յուստ որ մը այս անկուշտ լրագրաց պահանջ մուշքներէն ձանձրացած սկսեր էր գանգաղի և ըսել թէ «փոխառութիւն մ'ալ պէտք էր լրագրաց անպարտեան յազուրդ տալու համար»:

Չենք կրնար լուրթեամբ անցնել փոքրիկ դիւպուտ մը որ զիւսանալիապէս թէպէտ ծիծաղ և զուարթութիւն բերաւ բայց իւր լուրջ մասն ունէր: Ան օրերը երբ Սիրիոյ կոտորածին լուրը կոտորածներէն ձանձրացած սկսեր էր գանգաղի և ըսել թէ «փոխառութիւն մ'ալ պէտք էր լրագրաց անպարտեան յազուրդ տալու համար»:

Չենք կրնար լուրթեամբ անցնել փոքրիկ դիւպուտ մը որ զիւսանալիապէս թէպէտ ծիծաղ և զուարթութիւն բերաւ բայց իւր լուրջ մասն ունէր: Ան օրերը երբ Սիրիոյ կոտորածին լուրը կոտորածներէն ձանձրացած սկսեր էր գանգաղի և ըսել թէ «փոխառութիւն մ'ալ պէտք էր լրագրաց անպարտեան յազուրդ տալու համար»:

Յ Ա Յ Տ Ա Ա Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Ինչ յանձնված լինելով ԼԳՈՒ-
ԼԻՍԻ ԵՐԿՍԵՆԻ ԴՊՐՈՅ-
ՆԵՐԻ ՀԵՄԵՐ ՎԵՐԺԵ-
ՊԵՏՆԵՐ վարձել, խնդրում եմ
ցանկացողներին պայմանները մա-
սին խոսելու դիմել «ՄՇԱԿ»
խմբագրատանը, իսկ օտարաբաղա-
քացիք կարող են իրանց ցանկու-
թիւնը յայտնել նամակով: Ըն-
յարմար համարվածներին չի պա-
տասխանվի:

6. Մէլքե-Յակոբեանց

Օգոստոսի կէսից լոյս կը տեսնեն Ս. ՄԱՆ-
ԴԻՆԵԱՆԻ հետեւեալ նոր աշխատասիրութիւն-
ները.

- 1) Ընթերցարան հայերէն լեզուի «ՆԱՀԱՊԵ-
ՏԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ», երրորդ տարվայ
ՈՒՍՄՈՒՆԻՔ ԵՒ ԸՆԹԵՐՑՄՈՒՆԻՔ անունով:
- 2) «ՀԱՄԱՌՈՏ ՄԱՆԿԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ»
Յանկացողները ստանալ սխալ գրքերը իր
ժամանակին կարող են դիմել «ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ԳՐԱՎԱՅԱՌԱՆՈՅԸ» կամ Զար. Գրիգորեանի
գրավաճառանոցը: 2-3

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՅԱՌԱՆՈՅԸ
ՆՈՅՈՒՄ

(ԱՐԾՐՈՒՆԻ ԳԱԼԼԵՐԵՐԻՄ)

Վաճառվում են հետեւեալ նոր հրատարա-
կութիւնները:

1. Նախակրթանք հայերէն գրաբար
լեզուի, աշխատ. Գ. Արթ. Ալազան, չորրորդ
տպ. ծոխագոյն քան առաջինները: Գինն է 40
կոպէկ:
2. Ազգութեան Գրիգորեան և Կա-
ւառայ Հայաստանեաց եկեղեցւոյ համառօտ
դասագիրքը արքայան պատմութեան և քրիստո-
նէական վարդապետութեան ծխական-տարրա-
կան ուսումնարաններէ համար, բազմաթիւ գե-
ղեցիկ պատկերներով, զարդարված, աշխատասի-
րութիւն Ստեփաննոս քահ. Տէր Ստեփաննոս
Գինն է 50 կ:
3. Երայիշալ գրքերն ընդունված են իբրև դա-
սագիրք Թիֆլիսի թեմի պ. թեմական վերառես-
չին Վաճառվում են բացառապէս կենտրոնա-
կան գրավաճառանոցում: Գումարով և կանխիկ
դրամով գնողներին նշանաւոր գինովն է լինում:
3. Մամուլի տակից դուրս եկաւ և այս օրերս
կը սկսուի վաճառուիլ պ. Ղազարոս Աղայեանի
«Ուսումնի մայրենի լեզուի» անունով դասագիրքը:
Երրորդ տպագրութիւնը, տպագրված ամենա-
պատուական թղթի վրա: Գինն է 15 կ:
- Նոր տպագրութիւնը վաճառվելու է միմիայն
կենտրոնական գրավաճառանոցում: Պատուէր-
ները ընդունվում են:

Ի. Ա. ՄԵԼԻՔ-ԲԵԳԼԱՐՈՎԻ ՄԱՆՍԱՌՈՐ
ԲԵԱՆԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՆԱՐԱՆԵՐ:

(Թիֆլիս, Սաղապեա փողոց, առաջ Պ. Ի.
Շաղինովի, № 34)

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ է լէալական ուսումնարան,
գլխավորական գիմնազիա և միւս ուսումնարան-
ներ մտնելու համար:

Ուսումնարանի կուրսը համապատասխան է
պետական լէալական ուսումնարանների կուր-
սին:

Ներկայ ուսումնական տարվայ սկզբին բաց-
վում է 4-դ դասարանը:

Ընդունելութեան քննութիւնները կը սկսվեն
օգոստոսի 21-ից, իսկ ուսումը կը սկսվի սեպ-
տեմբերի 1-ին:

Պայմանների մասին կարելի է տեղեկանալ
ամեն օր մասնաւոր լէալական ուսումնարանում:

3-3

Առանձնապէս ՊԱՐԱՊՈՒՄ ԵՄ աշակերտներ
պատրաստելով բոլոր ԶԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄ-
ՆԱՐԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ: Պատրաստում են ԵՐ-
ՐՈՐԻ կարգի կամաւոր մանուկներին:
Նախընտրեալ փողոց Վեցիկ գործարանին
կից, ՏՈՒՆ ԳՈՒՄԻՆԻՍԿԱՅԻՆ, № 1.

3-5

ՄՈԶԻՈՎԻ ՀԱՅՈՑ ԵՐԿՍԵՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱ-
ՐԱՆԵՐՈՒՄ հարկաւոր են մի ՈՒՍՈՒՑԻՉ հա-
յոց լեզուի և մի ՎԱՐՈՒՄԻ: Նոյն տեղի
ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԵՐԿՍԵՆԻ ուսումնարանների հա-
մար հարկաւոր է մի ուսուցիչ ՀԱՅՈՑ ԼԵ-
ՋՈՒԻ տարեկան 600 ռուբլ. ռոճիկով, շաբա-
թական 17 դաս: Յանկացողները կարող են
մանրամասն պայմանները իմանալ «ԿԵՆՏՐՈՆ-
ԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՅԱՌԱՆՈՅԸ»-ում, ԱՐԾՐՈՒՆԻ
ԳԱԼԼԵՐԵՐԻՄ:

Գարբիէլ քահանայ Տուրքայեան

3-4

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ
յայտնում է, որ իր ներկայութեամբ ներկայ
օգոստոսի 12-ին նշանակված է Բանդուր անունի
կրկնամուրդի 55 քառակուսի քաղաքային դա-
տարիկ հող ծախելու համար, որ գտնվում է Թիֆ-
լիսի 2-դ բաժնի 15 մասնում:

2-2

«ՃՈՐՏՈՒԹԱՆ ԻՐԱՌՈՒՆՔԸ ՎՐԱՏԱՆՈՒՄ»
Գրատուով Քալանթարեանցին, ռուսերէն լե-
զուով ծախվում է Բերկուշտամի գրավաճա-
ռանոցում, Թիֆլիսում, Գոյովնիսի պրոս-
պեկտի վրա: Գինն է 75 կոպ. փոստի ծախ-
սով 80 կոպէկ:

3-6

МАГАЗИНЫ ОТДАЮТСЯ ВЪ НАЕМЪ

ПО ОЧЕНЬ ДЕШЕВЫМЪ ЦѢНАМЪ

ВЪ ГАЛЛЕРЕѢ АРЦРУНИ.

ԱՐԾՐՈՒՆԻ ԳԱԼԼԵՐԵՐԻՄ

ՀԱՏ ԷԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ, ՎԱՐՁՈՎ, ԵՆ ՏՐՈՒՄ

ԻՆՆՈՒԹՆԵՐԸ

Կողմաւ ՄԱՆԿԱՐԱՐՁԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՆԱՐԱՆԸ յայտնում է հետեւեալ: ՄԱՆԿԱՐԱՐՁԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՆԱՐԱՆ մտնել ցանկացողները պէտք է ինչիւրք ներկայացնեն բժշկական մասի կա-
ռավարչի անունով (Սաղապեա փողոց, իշխան Անդրոնիկովի տուն):

Մանկաբարձական արհեստի բարձր կուրսի մտնելու համար, որ իրաւունք է տալիս ստա-
նալ մանկաբարձի վկայական և մտնել պետական ծառայութիւն իբրև քաղաքական և զաւառու-
կան մանկաբարձներ, որ տալիս է բժշկական փանօնադրութեան յօդ. 511 մէջ յիշված արտո-
նութիւնները, պահանջում է գիտելու, որպէս լեզուից ուղիղ կարգաւ և գրել պատմու-
ղաւոր և բերանացի կարգաւ, թուարանութիւնից չորս գործողութիւնները (գումարում, հանում, բազմապատկում, և բաժանում), անունական թուրք և հասկացողութիւն կո-
տորակները: Իսկ նրանցից, որոնք կը ցանկանան մտնել ստորին կուրսերը, որոնք աւարտելուց
յետոյ կը ստանան գիւղական մանկաբարձների վկայականներ, պահանջվում է ռուսերէնից
կարգաւ և գրել և բերանացի պատմել կարգաւ:

Ինչպէս առաջինները նոյնպէս և վերջինները պէտք է 16 տարեկանից փոքր և 30 տա-
րեկանից մեծ չը լինեն:

Խնդրքի հետ պէտք է լինեն մեթոդական և ծնողների կամ ամուսնի (կթէ մտնող
ամուսնացած է) թոյլատուութեան վկայականները:

Թոշակաւորումը հետեւեալն է. երթեւեկ աշակերտութեան հետեւեալ 40 ռուբլ. իսկ գի-
շերովիկներից, որոնց բոլոր հոգսերը ուսումնարանը կը տանի, 240 ռուբլ. և միանուագ
60 ռուբլ. սկզբնական ծախսերի համար:

Ցարեկան թոշակաւորումը մտնում է սկզբից և չէ վերադարձվում, եթէ որ և է պատ-
ճառով աշակերտութեան ուսումնական տարվայ ընթացքում թողնել ուսումնարանը:

Ուսման կուրսը երկու տարվայ է:

Մանրամասն տեղեկութիւնները կարելի է ստանալ ԿՈՎԱՍՍԵԱՆ ՄԱՆԿԱՐԱՐՁԱԿԱՆ ՈՒ-
ՍՈՒՆԱՐԱՆՈՒՄ:

2-6

ՄԱՐԻԱՄԵԱՆ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ Ու-
սումնարանում ուսումը սկսում է Սեպտեմբերի
2-ին, իսկ աշակերտութեան ընդունելը օգոստոսի
20-ին: Անցեալ տարվանից բացում են երեք
պատրաստական և մէկ առաջին. այս տարի
բացվում է երկրորդ դասարանը: Պրոգրամի
և աշակերտութեան ընդունելու մանրամասն պայ-
մանները մասին կարելի է տեղեկութիւն ստա-
նալ ուսումնարանի տեսչից:

1-3

1-3

ՕԳՈՍՏՈՍԻ 16.

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Ց Ո Յ Ց

ԹԻՖԼԻՍ 1878.

ԹԻՖԼԻՍԻ ՎԱՅԱՌԱՆՈՅ		ՀԵՌԱԳԻՐ		ՓՈԹԻ-ԹԻՖԼԻՍԵԱՆ ԵՐԿԱ-		ՓՈՍՏ		ԲՈՇԿԱՆՈՅ		«ՄՇԱԿ» ՊԱՏԱՌԱՆԵՐ	
(Օգոստոսի 15-ին)				ՐՈՒԼԻ							
Ոսկի (պոլտիսկի)	8	—	—	Թիֆլիսից	9. 21	5. 18	—	Հիւանդների ընդունելու-	—	—	—
Հին 82 պր. մ. արծ. 1000 մ.	1540	—	—	Փոթի	11. 58	9. 43	—	թիւնը 8 ից մինչև 10 ժամը	—	—	—
Հին 20 կ. 72 պր. 1000 »	1278	—	—	Միխայիլով.	1. 29	11. 57	—	յունիսի 1-ց մինչև սեպ-	—	—	—
Վերջինից 50/0 առաջի փո-	—	—	—	Քիօն	6. 47	—	—	տեմբերի 1-ը.	—	—	—
խառնութեան տոմ. 100 »	233	—	—	Փոթի	9. 40	—	—	Երկուշաբթի. վերջին-	—	—	—
երկրորդ 50/0 վերջինի »	235	—	—	Փոթի	—	—	—	չեղ և Գորայեկից ներքին	—	—	—
Մարտի կուրսը 287 »	100	—	—	Փոթի	—	—	—	հիւանդութիւններ, Գուշա-	—	—	—
Լոնդոնի կուրսը Օդեսայի	—	—	—	Փոթի	—	—	—	րեանց վերաբուժական և	—	—	—
վենայի կուրսը 112 զլ.	9	32	—	Փոթի	—	—	—	կանանց հիւանդութիւն-	—	—	—
Գարեջրի բարձր.	5	90	—	Փոթի	—	—	—	ների ձեռնադրական մասը	—	—	—
Առաքական բանիկ աղ-	—	—	—	Փոթի	—	—	—	10-ից մինչև 11 ժամ:	—	—	—
ցիան 200 մ.	315	—	—	Փոթի	—	—	—	Երեքշաբթի. վերջինից	—	—	—
Փոթի թիֆլիսեան երկա-	—	—	—	Փոթի	—	—	—	ներքին Տ. Բախտ վեռ-	—	—	—
թուղու աղցիան 125 մ.	101	—	—	Փոթի	—	—	—	րական և կաշու Տ. Բա-	—	—	—
Շաքարը բրոցիւն	7	40	—	Փոթի	—	—	—	խուտով կանանց, երեխա-	—	—	—
միւս առաքան.	7	25	—	Փոթի	—	—	—	ների Տ. և մանկաբարձու-	—	—	—
շաքարաւազը.	5	70	—	Փոթի	—	—	—	թեան. Պէտենով ալքի Տ.:	—	—	—
տրանդիր.	6	—	—	Փոթի	—	—	—	Չորեքշաբթի. վերջին-	—	—	—
մաքսը վճարած	11	—	—	Փոթի	—	—	—	չեղ ներքին Տ. Բախտ	—	—	—
Բաժարկը երկանու Ա-	—	—	—	Փոթի	—	—	—	կրծքային և ջղային Տ.:	—	—	—
մերկայի սերմից.	8	20	—	Փոթի	—	—	—	Հինգշաբթի. վերջին-	—	—	—
Միւս տեսակը հին սերմից.	7	—	—	Փոթի	—	—	—	չեղ ներքին Տ. Բախտ	—	—	—
Բուրգը թուլի.	8	—	—	Փոթի	—	—	—	քային Տ. Բախտ կրծ-	—	—	—
թարաքամի.	4	20	—	Փոթի	—	—	—	քիկիտական և միջային գոր-	—	—	—
Ալիւր Դորալու.	1	80	—	Փոթի	—	—	—	ծարանների 10-11 ժամ, Կ.	—	—	—
երկանի.	—	—	—	Փոթի	—	—	—	Բախտով կանանց և ջղա-	—	—	—
Գարին.	1	30	—	Փոթի	—	—	—	յին Տ.:	—	—	—
Մոմը բնածաղկի (сера.)	12	60	—	Փոթի	—	—	—	Ուրբաթ. վերջինից	—	—	—
Մետաքս Նուրալայ.	180	—	—	Փոթի	—	—	—	ներքին Տ. Բախտով	—	—	—
Կախե Նուրալայ.	100	—	—	Փոթի	—	—	—	կանանց և երկանների Տ.	—	—	—
Կոկոնը Նուրալայ (բոժ.)	42	—	—	Փոթի	—	—	—	և մանկաբարձութեան:	—	—	—
Յիւրդոնը (շաք.) Աղու-	—	—	—	Փոթի	—	—	—	Շաբաթ. վերջինից	—	—	—
կոֆէն մոկոթ.	25	—	—	Փոթի	—	—	—	քային Տ. Բախտ կրծ-	—	—	—
մարմինից.	20	—	—	Փոթի	—	—	—	քիկիտական և միջային	—	—	—
մարմինից.	16	—	—	Փոթի	—	—	—	գործարանների 10-11 ժամ, Կ.	—	—	—